

pestprotocol

Inhoud

Hoofdstuk 1	Waarom hebben we een pestprotocol?.....	4
	Onze missie.....	4
	Onze (pedagogische) visie	4
	Wat betekenen onze missie en visie in de praktijk	4
	De inhoud van dit pestprotocol.....	5
	De doelstelling van dit pestprotocol	5
Hoofdstuk 2	Achtergrondinformatie.....	6
	Wat verstaan we onder pesten?	6
	Pesten en plagen, het verschil.....	6
	Kenmerken van een pester	7
	Kenmerken van de gepeste	7
	Signalen van pestgedrag opvangen door observatie	8
	Mogelijke signalen bij de gepeste	8
	Mogelijke signalen bij de pester.....	8
3	Wat doen wij om pestgedrag zoveel mogelijk te voorkomen?.....	10
	1. Werkwijze en lessen	10
	2. Respect en waardering.....	11
	3. Teamleden.....	11
	4. Gouden Regels.....	11
	5. Regels m.b.t. pesten	11
	6. Regels en werkwijze buiten de klassensituatie	11
	7. Ouderbetrokkenheid	11
	8. Leerlingvolgsysteem	11
4	Hoe wordt gehandeld in situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd?	13
	Stap 1: Gesprek gepeste leerling.....	13
	Stap 2: Keuze vervolgstappen	13
	Stap 3: No Blame methode	13
	Stap 4: Plan van aanpak.....	14
	Stap 5: Coaching en begeleiding	14
	Stap 6: Gespreksronde	14
	Stap 7: Reflectie door de pester	14
	Stap 8: bespreking in de groep.....	15
	Stap 9: Terug in de dagelijkse situatie.....	15

Pestprotocol Meester Schabergschool

Stap 10: Afsluiting.....	15
Herhaling van pestgedrag.....	15
Aanvullende mogelijkheden.....	15

Hoofdstuk 1   **Waarom hebben we een pestprotocol?**

Onze missie

Een veilige multiculturele omgeving waar kinderen zich met plezier ontwikkelen

Onze (pedagogische) visie

Wij vinden dat ieder kind uniek is en dat mag blijven. Het kind ontwikkelt zich op basis van zijn mogelijkheden en onder invloed van zijn omgeving. Als het op school komt heeft het al een heel verleden achter de rug. Dat betekent dat de start van elk kind verschillend is en wij het kind ruimte willen geven om op basis van zijn competenties en mogelijkheden, in een ononderbroken proces vanaf de peuters tot en met groep 8, verder te ontwikkelen.

Het is onze taak om een duidelijk beeld te vormen van de mogelijkheden en het karakter van het kind en daarop aan te sluiten en om vervolgens het kind zo optimaal mogelijk te begeleiden in zijn ontwikkeling. Het is belangrijk dat het kind hierbij in evenwicht blijft of komt. Het onderwijs is voor ons niet alleen maar kennisoverdracht maar ook het begeleiden van een kind naar autonomie en zelfstandigheid in de maatschappij. Wij stimuleren de kinderen om hun I(intelligentie)Q en E(emotionele)Q te gebruiken, omdat wij menen dat kennis en (sociale) vaardigheden hun kans op een goede plaats in de maatschappij vergroot.

Ontwikkeling kan alleen plaats vinden indien leerlingen, maar ook teamleden en ouders, zich veilig voelen en zich gehoord en gezien weten. Wij streven daarom een open, positieve en luisterende houding na waarin iedereen zichzelf kan zijn in wederzijds respect. De Meester Schabergschool is een vreedzame school waarin wij streven een democratische gemeenschap te zijn waarin iedereen zich betrokken en verantwoordelijk voelt.

Wat betekenen onze missie en visie in de praktijk

Met het opschrijven van een missie en visie *ben* je nog geen school waar het veilig is en waar je je geborgen voelt. Een missie en visie moet terug te zien zijn in het handelen van leerkrachten, leerlingen en ouders. Hier werken we hard aan met elkaar door een Vreedzame school te zijn. We geven de lessen Vreedzame school en volgen onze gouden regels. Daar hoort ook bij dat we leven naar deze regels en elkaar aan spreken wanneer de regels en afspraken niet worden nageleefd.

Binnen de school, en dus ook binnen onze school, doen zich buitengewoon veel situaties voor, waarin kinderen zich heel kwetsbaar opstellen binnen de leerling groep, of bijvoorbeeld tijdens het spelen op het plein. Situaties, die gemakkelijk kunnen leiden tot gevoelens van ontevredenheid, jaloezie en je achtergesteld of zelfs genegeerd voelen.

Dergelijke situaties kunnen leiden tot pestgedrag. Er wordt een slachtoffer gezocht en gevonden. Er worden nog wat meelopers geronseld, en de basis voor een langdurige peestsituatie, met alle negatieve gevolgen van dien, is gelegd en kan worden opgestart.

Pestgedrag is een niet te ontkennen fenomeen, dat zich zowel voordoet bij kinderen als bij volwassenen. Pestgedrag is iets wat zich op brede schaal voordoet binnen de samenleving, dus niet alleen in en rondom de school maar ook bij de sportclub, werkomgeving en binnen de familie of vriendenkring.

Pestprotocol Meester Schabergschool

Pestgedrag in en rondom onze school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces, maar doet ook inbreuk op onze missie en visie, dat wij een veilige, multiculturele omgeving willen zijn waar kinderen zich met plezier kunnen ontwikkelen. Daarnaast lopen kinderen die nu hun onzekerheid en frustraties door middel van pestgedrag uiten, en tot een vast gedragspatroon maken, het risico om als volwassenen moeite te hebben om op een respectvolle manier met andere mensen in de maatschappij om te gaan.

Met behulp van dit pestprotocol willen wij het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een pestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen, door dit gedrag met al zijn aspecten, gevolgen en de erbij horende rollen van pester, meeloper en gepeste bespreekbaar te maken.

De inhoud van dit pestprotocol

In het pestprotocol zijn de volgende aspecten opgenomen:

- Basisinformatie over pesten
- Plan van aanpak voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd
- Overzicht van regels en afspraken, zichtbaarheid en toepasbaarheid van deze regels
- Betrokkenheid alle partijen: leerlingen (gepesten, pesters en meelopers), leraren en ouders

De doelstelling van dit pestprotocol

Met dit pestprotocol willen wij als leerkrachten van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

- De leerkrachten kunnen het pestgedrag tijdig signaleren en onderkennen
- Het pestprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:
  - Het voorkomen van pestgedrag
  - Het tijdig signaleren van pestgedrag
  - Het remediëren van pestgedrag
  - De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en te remediëren

Hoofdstuk 2   **Achtergrondinformatie**

Wat verstaan we onder pesten?

Het verschijnsel is een zondebokfenomeen. Dit houdt in dat leden van een groep om een bepaalde reden een soortgenoot mishandelen (dit is een natuurlijk verschijnsel).

Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan wel een pestsituatie voortvloeien

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van plagen en pesten, en de gevolgen van dit gedrag vormt een basis voor het signaleren van pestgedrag:

Pesten en plagen, het verschil

Plagen	Pesten
<ul style="list-style-type: none"> • Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor. • Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk. • Speelt zich af tussen gelijken. • Is meestal te verdragen, of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn. • Meestal één tegen één. • Wie wie plaagt ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten. Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren. • Is duurzaam. Het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. • Ongelijke strijd. De onmachtsgedvoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester. • De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen. • Meestal een groep (pester en meelopers) tegen één geïsoleerd slachtoffer. • Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
Gevolgen plagen	Gevolgen pesten
<ul style="list-style-type: none"> • Pijnlijke situaties horen bij het spel en zijn draaglijk soms zelfs prettig (plagen is kusjes vragen). • Waardering voor elkaar blijft bestaan. De vroegere relaties worden vlug hersteld. Het conflict (meningsverschil zonder ruzie) wordt spoedig weer bijgelegd . • Men blijft opgenomen in de groep.	<ul style="list-style-type: none"> • Indien niet tijdig wordt ingegrepen kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen. • Het is niet makkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt moeizaam. • Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte

- De groep lijdt er niet onder.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Als er sprake is van een ruzie (een conflict wat niet opgelost wordt) is het belangrijk dat de leerkracht wordt ingeschakeld. Een ruzie valt niet onder plagen maar kan daar wel uit voortvloeien. Kenmerken van een ruzie zijn dat het niet regelmatig gebeurt, dat de partijen gelijk zijn, dat de partijen boos op elkaar zijn of het niet met elkaar eens zijn. Een ruzie moet uitgepraat en opgelost worden maar daarna kunnen beide partijen weer met elkaar en naast elkaar verder.

Kenmerken van een pester

Men kan niet zomaar iemand een etiket van pester opplakken op basis van één of meer van de volgende kenmerken. Wat uit praktijksituaties is gebleken is dat bij kinderen die pesten vaak één of meer van onderstaande kenmerken opvallen of aanwezig zijn.

- Staat vrij positief tegenover geweld, agressie en het gebruik van stoere taal.
- Imitteert graag agressief gedrag.
- Is vlugger agressief, gebruikt meer geweld.
- Is vrij impulsief.
- Heeft de neiging anderen te overstemmen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt.
- Wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers.
- Is meestal fysiek sterker of omringd door sterke vrienden die zijn/haar gezag respecteren.
- Heeft moeite met regels, grenzen en eigen of door anderen opgelegde regels.
- Schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in.
- Schat situaties verkeerd in.
- Heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd
- Lijdt aan negatieve faalangst.
- Hoe onveiliger hij/zij zich voelt, hoe groter de behoefte aan een zondebok.
- Is niet noodzakelijk slimmer dan de rest.
- Geniet respect uit angst en niet uit waardering.
- Heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt weinig rekening met anderen.

Kenmerken van de gepeste

Men kan niet zomaar iemand een etiket van gepeste opplakken op basis van één of meer van de volgende kenmerken. Wat uit praktijksituaties is gebleken is dat bij kinderen die gepest worden vaak één of meer van onderstaande kenmerken opvallen of aanwezig zijn.

- Houdt niet van geweld en agressief of grof taalgebruik.

Pestprotocol Meester Schabergschool

- Weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan.
- Is meestal fysiek zwakker.
- Is eerder in zichzelf gekeerd.
- Is geneigd om zich onderdanig of gediensig te gedragen.
- Is onzeker in zijn sociale contacten.
- Durft niet op te komen voor zichzelf.
- Heeft vaak een lage dunk van zichzelf en gelooft uiteindelijk dat hij het verdient om gepest te worden.
- Voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen.
- Voelt niet goed aan welke regels of normen er binnen de groep gelden.
- Reageert niet op de gepaste manier op druk: begint te huilen of gedraagt zich slaafs, gaat klikken of vleien, probeert zich vrij te kopen met snoep of geld, probeert pestkoppen na te bootsen maar faalt daarin.

Signalen van pestgedrag opvangen door observatie

Door middel van een goede observatie kunnen bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen pestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Mogelijke signalen bij de gepeste

- Het kind heeft blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken en 'verliest' sportkleren en eigendommen. Extra signaal is als het kind normaal gesproken netjes is en geen verklaring kan geven of excuses zoekt.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Zelf zonder zichtbare aanleiding gedraagt het zich timide, verdrietig, neerslachtig of heeft onverwachte stemmingswisselingen met evt. driftbuien.
- Het kind is onhandelbaar, agressief of reageert overspannen.
- Het kind staat dikwijls alleen op de speelplaats. Er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te spelen of op verjaardagspartijtjes.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of andere volwassene.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen of blijft het over.
- De schoolresultaten worden opeens veel slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt en is meteen na de bel weer weg. Op zondagavond is het kind bijzonder gestrest en zoekt redenen om niet naar school te gaan.

Mogelijke signalen bij de pester

- De vriendjes zijn volgzaam meelopers die wachten op instructies.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken en wil graag de baas zijn.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het bedoeld als een grapje.
- De vriendjes zijn gelijkgezinden of meelopers. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort is een zwakkeling of zelfs een vijand.
- Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.

Pestprotocol Meester Schabergschool

- Het kind is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn.
- Het kind kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd.
- Je krijgt de indruk dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leerkracht is het volzaam en braaf maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

3 Wat doen wij om pestgedrag zoveel mogelijk te voorkomen?

Ter voorkoming van pestgedrag worden in onze school de volgende methodes, werkwijze en maatregelen gehanteerd.

1. Werkwijze en lessen

We hanteren de methode Vreedzame School

Door het geven van de lessen wordt op een actieve wijze aandacht besteed aan positieve groepsvorming. Pesten is een groepsprobleem, bij een positief groepsklimaat zal pesten minder snel voorkomen.

De doelen van de Vreedzame school:

Op Leerlingniveau

- Leerlingen gaan op een zorgzame en positieve manier met elkaar om (positief sociaal gedrag)
- Leerlingen lossen conflicten constructief op
- Leerlingen nemen verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de gemeenschap

Op Leerkrachtniveau

- Leerkrachten zijn vaardig in het omgaan met conflicten en incidenten
- Leerkrachten zijn in staat om:
  - Leerlingen invloed en een stem te geven
  - Leerlingen te leren op een verantwoordelijke wijze met die stem om te gaan
  - Leerlingen positief sociaal gedrag te laten vertonen
  - Leerlingen zich gehoord en gezien te laten voelen
  - Leerlingen zich veilig te laten voelen

Op het niveau van de school

- Een sociaal en moreel klimaat waarin positief sociaal gedrag en verantwoordelijkheid ten opzichte van de gemeenschap centraal staan

In lessen en activiteiten vanuit de methode Vreedzame School (zie bijlage), rondom de gouden regels en de lessenserie omgaan met elkaar (gericht op voorkomen van pestgedrag en informeren over pesten) wordt gericht aandacht besteed aan de kenmerken van pestgedrag:

- De achtergronden van pestgedrag
- De kenmerken van pesten
- De structuren van pestsituaties
- De kenmerken van de gepeste
- De kenmerken van de pester
- De kenmerken van de volgelingen
- De kenmerken van de overige groep
- De gevolgen van pestgedrag

2. Respect en waardering

We besteden aandacht aan bevorderen het wederzijds respect en waardering van de leerlingen onderling in ons dagelijks handelen. Ons uitgangspunt hierbij is:

Alle mensen verschillen onderling, qua uiterlijk, qua persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten. Ieder mens heeft het recht om, ongeacht zijn uiterlijk, persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten, 'zichzelf' te kunnen zijn, en als zodanig te worden gerespecteerd door zijn medemensen.

3. Teamleden

Alle leerkrachten zijn in het bezit van een pestprotocol en handelen conform de hierin genoemde afspraken en stappen.

Alle teamleden hebben kennis en inzicht m.b.t. de aspecten van pestgedrag en zijn vaardig in het tijdig signaleren en remediëren van pestgedrag. Wanneer hun kennis niet toereikend is schakelen zij de gedragspecialist of intern begeleider in.

Leerkrachten creëren een veilig klimaat waarin leerlingen open kunnen communiceren en hun zorgen durven te bespreken.

Leerkrachten zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie (als model voor hoe om te gaan met elkaar) en handelen daarnaar.

4. Gouden Regels

In alle groepen worden de gouden regels gehanteerd, aangevuld met eigen groepsregels. De gouden regels hangen zichtbaar in de groep. Elke maand staat een andere gouden regel centraal.

5. Regels m.b.t. pesten

In alle groepen worden duidelijke gedragsregels ten aanzien van hoe we met elkaar omgaan gehanteerd. We werken volgens de methode Vreedzame School met opstekers. Positief gedrag wordt benoemd en gecompimenteerd.

6. Regels en werkwijze buiten de klassensituatie

De hierboven beschreven gehanteerde regels en werkwijze gelden zowel in de klassen als situaties daarbuiten. Tijdens toezicht voor schooltijd, na schooltijd, pauzes, overblijf, gym en naschoolse cursussen worden dezelfde regels gehanteerd.

7. Ouderbetrokkenheid

Tijdens het aanmeldingsgesprek worden de ouders op de hoogte gebracht van het pestprotocol en onze werkwijze.

Het pestprotocol is op de website en op aanvraag beschikbaar voor ouders.

Tijdens themaochtenden kan pesten als onderwerp behandeld worden.

Tijdens de informatieavond wordt het pestprotocol benoemd.

8. Leerlingvolgsysteem

Voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling nemen we de volglijsten van de Vreedzame School af. In leerling-besprekingen, groepsoverleg en in het zorgoverleg worden de sociaal emotionele ontwikkeling en het groepsklimaat besproken (pestgedrag signaleren,

Pestprotocol Meester Schabergschool

bespreken en aanpakken is hier een onderdeel van).

In groep 5 t/m 8 wordt door middel van de veiligheidsthermometer (Vreedzame School) 2 keer per jaar (november en maart) een analyse van het gevoel van veiligheid gemaakt (hierin zitten ook de specifieke vragen rondom pesten) en met de leerlingen besproken (op groepsniveau en wanneer nodig op individueel niveau).

4 Hoe wordt gehandeld in situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd?

Onderstaand stappenplan wordt gevolgd wanneer er sprake is van (het vermoeden van) een peestsituatie. De signalering van deze situatie kan voortkomen uit melding van leerlingen, ouders, leerkrachten, andere betrokkenen, observaties of na het invullen van de veiligheidsmeter.

Stap 1: Gesprek gepeste leerling

Wanneer de leerling (of ouders of andere betrokkenen) aangeeft gepest te worden vindt een eerste gesprek plaats met deze leerling. Op basis van dit gesprek wordt bepaald of er sprake is van pestgedrag of een andere ongewenste (situatie) en hoe vaak dit voorkomt.

Op basis van de uitkomsten van dit gesprek vindt er een interventie plaats.

Stap 2: Keuze vervolgstappen

- 1) Het gaat niet om een peestsituatie. De situatie wordt verder opgelost/besproken met de betrokkenen.
- 2) Het gaat om een éénmalige peestsituatie. Er komt een gesprek tussen gepeste en pester waarbij het belangrijk is dat de pester het gevolg van zijn/haar daad inziet, zijn excuses maakt en aangeeft hoe hij in het vervolg ervoor gaat zorgen dat het niet meer voorkomt. Beide leerlingen worden in de gaten gehouden. Na twee weken vindt er een gesprek plaats onder leiding van de leerkracht en wanneer het pesten inderdaad niet meer voorkomt wordt het traject afgesloten. De pester wordt hierbij gewezen op de vervolgstappen (verder volgen van onderstaande stappenplan) mocht het pesten opnieuw starten (ook als dit het pesten van een ander kind betreft). In het leerlingdossier (van beide leerlingen) wordt een aantekening gemaakt. (De leerkracht is verantwoordelijk voor deze stappen).
- 3) Het gaat om meerdere malen pesten, het verdere stappenplan van dit protocol treedt in werking. De Intern begeleider wordt ingelicht en maakt deel uit van het verdere proces.

Stap 3: No Blame methode

De No Blame methode wordt toegepast. Het gaat hierbij om een methode waarbij er een groep rondom het gepeste kind wordt gevormd om de peestsituatie te laten stoppen. Deze groep wordt door de leerkracht gevraagd mee te gaan helpen om het gepeste kind zich weer veilig te gaan laten voelen en het pesten direct te laten stoppen. In deze groep zitten zowel de pester(s) als andere leerlingen. Geen van de leerlingen wordt vooraf aangesproken op zijn/haar rol tijdens de peestsituatie. De groep wordt gevraagd de leerkracht te helpen om de gepeste te beschermen en ondersteunen zodat hij/zij zich weer prettig voelt en niet gepest weet.

De leerkracht blijft het proces volgen.

Wanneer de methode effectief blijkt te zijn vinden er afrondende gesprekken plaats

- 1) Met de gepeste leerling en zijn/haar ouders
- 2) Met de pester en zijn/haar ouders.

Bij de gesprekken met de ouders gaat het om een melding van wat er gebeurd is en dat we de No Blame methode hebben toegepast. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat er niet alsnog de schuld gegeven wordt.

Pestprotocol Meester Schabergschool

Registratie vindt plaats in de dossiers van de betreffende leerlingen.

Specifieke uitwerking van de No Blame methode in bijlage No Blame.

Wanneer deze methode niet effectief blijkt (of wanneer in het verleden een leerling al heeft deelgenomen aan de No Blame methode) vervolgt men het stappenplan.

Stap 4: Plan van aanpak

Er wordt een plan van aanpak gemaakt (zie format: plan van aanpak stappenplan) waarin de stappen 5 t/m 10 worden opgenomen. Het plan van aanpak voorziet ook in de registratie van activiteiten en evaluaties.

In het plan van aanpak worden de afspraken die gemaakt zijn met alle betrokkenen vastgelegd. Er wordt een planning gemaakt waarin alle gesprekken met alle betrokkenen worden gepland.

De eventueel aanvullende activiteiten worden beschreven.

Het plan van aanpak wordt met alle betrokkenen gedeeld en door alle betrokkenen ondertekend.

Stap 5: Coaching en begeleiding

Er wordt afgesproken wie de leerlingen (zowel de pester als de gepeste en evt. de groep, bij bijv. meelopers) gaat begeleiden in dit traject.

Stap 6: Gespreksronde

- 1) De volgende gesprekken vinden plaats
  - a. Leerkracht gaat in gesprek met de pester en stelt de pester verantwoordelijk. De vervolgstappen worden uitgelegd. Hierna stelt leerkracht samen met de leerling ouders op de hoogte.
  - b. Leerkracht gaat in gesprek met ouders van de pester (dit kan evt. in aanwezigheid van hun kind) en legt al gedane interventie (No Blame methode) en de vervolgstappen uit. Hierbij gaan we uit van een gedeelde verantwoordelijkheid om de pester zijn/haar gedrag te laten verbeteren.
  - c. Leerkracht gaat in gesprek met de gepeste en zijn/haar ouders om de maatregelen en vervolgstappen te bespreken.

Stap 7: Reflectie door de pester

De pester wordt buiten de groep geplaatst om te kunnen reflecteren op zijn/haar eigen handelen.

Hierbij krijgt hij/zij de opdracht mee om :

- 1) een reflectie te schrijven/te bedenken op zijn eigen handelen (format schrijfofdracht, hoe kan het anders)
- 2) Het maken van excuses (dit kan middels een brief, gesprek of andere wijze) aan diegene die gepest is waarin de leerling duidelijk maakt:
  - Dat hij/zij inziet wat hij/zij gedaan heeft
  - Beloofd dat hij/zij niet meer zal pesten
  - Aangeeft hoe het gepeste kind zal merken dat hij/zij zijn gedrag verbetert heeft

Stap 8: bespreking in de groep

De peestsituatie wordt in de groep besproken, bijv. middels kringgesprekken.

Stap 9: Terug in de dagelijkse situatie

Na de excuses gaat de pester terug in de klas en wordt de planning gevolgd waarbij de afspraken worden nageleefd en eventueel de activiteiten worden ingezet.

Stap 10: Afsluiting

Het proces wordt afgesloten met een afrond gesprek met alle betrokkenen. Het plan van aanpak wordt geplaatst in het dossier van de betrokken leerlingen. In het journaal van de leerlingen wordt melding gemaakt van dit traject (met daarbij de verwijzing naar de bijbehorende documenten).

Herhaling van pestgedrag

Indien er weer pestgedrag door dezelfde leerling wordt geconstateerd wordt het bovenstaande stappenplan vanaf stap 5 opnieuw gevolgd . Hierbij wordt in het gesprek met de ouders en de pester tevens aandacht besteed aan de gevolgen van het aanhouden van pestgedrag na deze stap.

Bij aanhoudend pestgedrag zal de leerling voor één tot drie dagen geschorst worden van school en wordt de ouders het dringende advies gegeven om externe hulp te zoeken om het gedrag van de pester te veranderen.

Aanvullende mogelijkheden

In het plan van aanpak kunnen aanvullende activiteiten worden opgenomen.

- De cool kikker, kwartetspel
- Eigenwijsjes (kaarten die ondersteunen in het voeren van gesprekken)
- Spel, superheld (spel over sociale-vaardigheden)
- boeken

